

Teismo sprendimo vykdymo tvarka - Slovėnija

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba (**sl**) neseniai atlikta pakeitimų. Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas: **en**.

TURINIO LENTELE

- 1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?
- 2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?
- 3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?
 - 3.1 Procedūra
 - 3.2 Pagrindinės sąlygos
- 4 Vykdyto priemonių paskirtis ir pobūdis
 - 4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?
 - 4.2 Koks yra vykdyto priemonių poveikis?
 - 4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?
- 5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?
- 6 Ar vykdyto procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Slovėnijos Respublikoje vykdymas bendrai reglamentuojamas Vykdyto ir civilinių ieškinių užtikrinimo įstatymu (slovėn. *Zakon o izvršbi in zavarovanju* – ZIZ). Vykdyto – kai teismas priverstinai vykdo vykdomąjį dokumentą, kuriuo įpareigojama įvykdyti reikalavimą (atiduoti, atlikti, nutraukti arba leisti atlikti veiksmus). Piniginį reikalavimą taip pat leidžiama įvykdyti pagal autentišką dokumentą. Išimtiniais atvejais vykdymas šeimos bylose gali apimti reikalavimų, susijusių su santykiais, vykdymą.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Teismai, ypač vietos teismai (slovėn. *okrajna sodišča*) yra kompetentingi leisti ir atlikti vykdymą.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Teismas leidžia įvykdyti reikalavimą pagal vykdomąjį dokumentą.

Vykdomieji dokumentai:

- vykdytinas teismo sprendimas (teismo arba arbitražo sprendimas, teismo ar arbitražo teismo mokėjimo ar kitas įsakymas) ir taikos sutartis (sudaryta teisme);
- vykdytinas notarinis įrašas ir

- kitas vykdytinąs sprendimas ar dokumentas, kuris teisės aktuose nurodytas kaip vykdytinąs dokumentas, ratifikuota ir paskelbta tarptautinė sutartis ar Europos Sąjungos teisės aktas, tiesiogiai taikytinas Slovėnijos Respublikoje.

Vykdytinąs dokumentas gali būti vykdomas, jei jame pateikiama informacija apie kreditorių, skolininką ir prievolės dalyką, rūšį, apimtį ir įvykdymo laiką (ZIZ 21 straipsnio 1 dalis). Jei vykdomasis dokumentas yra sprendimas, kuriame nenurodytas savanoriško prievolės įvykdymo laikas, terminą sprendime dėl įvykdymo nustato teismas.

3.1 Procedūra

Vykdytąs byla ir byla dėl užtikrinimo pradeda kreditoriaus prašymu. Prašymą gali tiesiogiai pateikti kreditorius, nes nereikalaujama, kad jam atstovautų advokatas. Paprastai šie vykdytąs prašymai pateikiami per advokatą, kuris turi atitinkamų teisinių žinių. Jurisdikciją nagrinėti šias bylas turi vietos teismas. Nepaisant nuostatos dėl teritorinės jurisdikcijos, vykdytąs prašymai pagal autentišką dokumentą pateikiami Liublianos vietos teismui (slovėn. *Okrajno sodišče v Ljubljani*), kuris priima dėl jų sprendimą. Dėl galimybės ar būtinybės pateikti prašymus elektroninėmis priemonėmis žr. skyrių „Automatizuotas tvarkymas“.

Paduodant prašymą, prieštaravimą ar skundą dėl įvykdymo, reikia sumokėti teismo mokestį. Teismo mokestis turi būti sumokėtas per 8 dienas nuo nurodymo sumokėti teismo mokestį įteikimo. Jei teismo mokestis nesumokamas per šį terminą ir nėra įvykdytos sąlygos, pagal kurias mokesčio būtų galima netaikyti, atidėti jo mokėjimą ar sumokėti jį dalimis, prašymas laikomas atsiimtu.

Jei teismas gauna vykdytąs prašymą, jis patikrina, ar prašyme pateikta visa reikalinga informacija, ir priima sprendimą dėl įvykdymo, kuriuo leidžia vykdytąs arba atsisako patenkinti vykdytąs prašymą (jei jis nepagrįstas iš esmės) arba atmeta vykdytąs prašymą (dėl procedūrinių priežasčių). Teismas įteikia sprendimą dėl įvykdymo kreditoriui ir skolininkui, jei įvykdytas leidžiamas, ir tik kreditoriui, jei jis neleidžiamas. Teismas įteikia sprendimą dėl įvykdymo, kuriuo paskiriamas vykdytąs pareigūnas, arba sprendimą dėl įvykdymo pareigūno paskyrimo šiam pareigūnui kartu su visų įvykdytąs atlikti reikalingų dokumentų kopijomis.

Teismas gali leisti įvykdyti piniginį reikalavimą taikant vykdytąs prašyme nurodytus būdus ir nukreipiant įvykdytąs į šiame prašyme nurodytus daiktus. Prieš užbaigdamas įvykdytąs bylą teismas kreditoriaus prašymu gali leisti įvykdytąs taikydamas papildomus būdus ir nukreipdamas jį į kitus daiktus.

Teismas gali nurodyti atlikti įvykdytąs kitokiu būdu nei tas, kurio prašo kreditorius, jei alternatyvaus būdo pakaktų reikalavimui patenkinti. Sprendimo, kuriuo atmetamas kreditoriaus pateiktas įvykdytąs prašymas, apskūsti neleidžiama.

Įvykdytas teisiškai įsigalioja dar prieš sprendimui dėl įvykdymo tampa galutiniu, nebent teisės aktuose dėl konkrečių įvykdymo priemonių nurodyta kitaip. Kreditoriui negali būti sumokėta, kol sprendimas dėl įvykdymo dar netapo galutinis, išskyrus atvejus, kai įvykdytas grindžiamas įvykdomuoju dokumentu, nukreiptu į mokėjimo įstaigoje laikomus skolininko pinigus (įvykdomuoju dokumentu grindžiamas įvykdytas), jei vykdomasis dokumentas yra pridėtas prie įvykdymo prašymo.

Teismas sprendimu, kuriuo leidžiamas įvykdytas ir pagal kurį reikalaujama taikyti tiesiogines įvykdymo priemones, paskiria įvykdymo pareigūną.

Vykdytąs pareigūnai

Vykdytąs pareigūnai – tai asmenys, tiesiogiai atliekantys įvykdytąs ir taikantys užtikrinimo priemones (jie fiziškai atlieka įvykdytąs, t. y. areštuoja turtą, nurodo užtikrinimą ir kt.). Vykdytąs pareigūnus skiria už teisingumą atsakingas ministras. Jų skaičių ir įsteigimo vietą nustato už teisingumą atsakingas ministras, kad vieno apylinkės teismo (slovėn. *okrožno sodiščo*) veiklos teritorijai būtų priskirtas bent vienas įvykdymo pareigūnas, o kiti įvykdymo pareigūnai priskiriami apylinkės teismų veiklos teritorijai pagal įvykdymo bylų skaičių vietos teismuose kiekvieno apylinkės teismo veiklos teritorijoje. Individualiose įvykdymo bylose įvykdymo pareigūnas skiriamas teismo sprendimu, tačiau kreditorius turi teisę paskirti konkretų įvykdymo pareigūną. Bet kuriuo konkrečiu atveju įvykdymo pareigūnas gali taikyti priemones visoje Slovėnijos Respublikoje. Vykdytąs pareigūnų tarnyba yra viešoji tarnyba ir jie savo pareigas atlieka nepriklausomai.

Vykdytąs pareigūnai atsako už visą žalą, kurią jie padaro imdamiesi įvykdymo ir užtikrinimo priemonių savo veiksmais arba neatlikdami teisės aktuose, įgyvendinimo nuostatose ir teismo nutartyse nustatytų pareigų.

Jei įvykdymo pareigūnas šūrkščiai pažeidžia savo pareigas, už teisingumą atsakingas ministras gali atleisti jį iš pareigų.

Vykdytąs išlaidos

Vykdytąs išlaidas pirmiausia apmoka kreditorius. Kreditorius taip pat privalo iš anksto apmokėti įvykdymo priemonių išlaidas, kurių sumą ir apmokėjimo laikotarpį nustato teismas. Jei kreditorius nesumoka užstato, teismas sustabdo įvykdytąs. Skolininkas kreditoriaus prašymu privalo atlyginti kreditoriaus išlaidas, jei šios išlaidos buvo būtinos įvykdytąs, įskaitant išlaidas, patirtas dėl skolininko turto paieškos, taip pat bylų, kurias teismas pradėjo savo iniciatyva, išlaidas. Teismas privalo priimti sprendimą dėl išlaidų per 8 dienas nuo prašymo gavimo dienos.

Siekdamas užtikrinti mokėjimą už darbą ir išlaidų susigrąžinimą, vykdymo pareigūnas gali prašyti kreditoriaus per kainyne nustatytą laikotarpį sumokėti jame nustatyto dydžio užstatą. Vykdymo pareigūnas privalo asmeniškai įteikti pranešimą kreditoriui dėl užstato sumokėjimo ir šiame pranešime taip pat turi būti įspėjama apie padarinius, kurie kils laiku nesumokėjus užstato ir jeigu vykdymo pareigūnui nebus pateikti mokėjimo įrodymai. Vykdymo pareigūnas taip pat privalo pranešti apie savo teisę prašyti teismo priimti sprendimą dėl užstato.

Jei kreditorius nesutinka su mokėjimo būdu, laikotarpiu ar užstato dydžiu, jis per 8 dienas nuo pranešimo gavimo dienos privalo pateikti vykdymo pareigūnui prašymą, kad sprendimą priimtų teismas. Vykdymo pareigūnas privalo iš karto nusiųsti prašymą teismui, kuris privalo priimti sprendimą šiuo klausimu per 8 dienas nuo prašymo gavimo dienos.

Jei kreditorius nesumoka užstato vykdymo pareigūno ar teismo nustatytu būdu ir per jų nustatytą laikotarpį arba nepateikia mokėjimo įrodymų, vykdymo pareigūnas praneša apie tai teismui ir šis sustabdo vykdymą.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Pirmoji sąlyga, kuria remiantis leidžiamas vykdymas, yra **vykdymo pagrindo buvimas**. Tai gali būti **vykdomasis dokumentas ar autentiškas dokumentas**, nustatytas teisės aktuose.

Teismo sprendimų vykdytinumas:

teismo sprendimas yra vykdytinas, kai tampa galutinis ir kai sueina skolininko pareigų savanoriško įvykdymo terminas.

Savanoriško pareigos įvykdymo terminas pradedamas skaičiuoti nuo sprendimo įteikimo skolininkui dienos. Teismas gali leisti įvykdyti tik dalį sprendimo, jei ta dalis tampa vykdytina.

Teismas leidžia vykdymą pagal teismo sprendimą, kuris dar netapo galutinis, jei teisės aktuose numatyta, kad apeliacinis skundas nesustabdo jo vykdymo.

Taikos sutarties vykdytinumas

Taikos nutartis yra vykdytina, jei taikos sutartyje nurodyta reikalavimą jau reikia įvykdyti. Suėjęs reikalavimo įvykdymo terminas įrodomas įrašu taikos sutartyje, viešajame dokumente arba teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintame dokumente. Jei suėjusio termino neįmanoma įrodyti pirmiau nurodytu būdu, jis įrodomas galutiniu sprendimu, priimtu civilinėje byloje, jei įrodoma, kad suėjo reikalavimo įvykdymo terminas.

Vykdytinas notarinis įrašas

Notarinis įrašas yra vykdytinas, jei skolininkas sutiko su tuo, kad jis yra tiesiogiai vykdytinas ir jei jau turi būti įvykdytas notariniam įrašui nurodytas reikalavimas. Suėjęs reikalavimo įvykdymo terminas įrodomas notariu įrašu, viešuoju dokumentu arba pagal teisės aktus patvirtintu dokumentu. Jei reikalavimo įvykdymo termino pabaiga priklauso ne nuo termino suėjimo, o nuo kitos notariniam įrašui nurodytos aplinkybės, notaras praneša šalims, kokių įrodymų pakanka norint įrodyti, kad reikalavimas jau turi būti įvykdytas: tai gali būti rašytinis kreditoriaus pareiškimas skolininkui, kad reikalavimą reikia įvykdyti, nurodant reikalavimo įvykdymo terminą ir pateikiant rašytinio pareiškimo dėl suėjusio reikalavimo vykdymo termino įteikimo skolininkui įrodymą. Notaras praneša šalims, kad jos gali įgalioti notarą pranešti skolininkui apie suėjusį reikalavimo įvykdymo terminą, užuot pateikusios rašytinio pareiškimo dėl suėjusio reikalavimo įvykdymo termino įteikimo skolininkui įrodymus. Kreditoriaus rašytinis pareiškimas arba notaro pranešimas įteikiamas registruotu laišku.

Antroji vykdymo sąlyga teismui yra **vykdymo prašymo pateikimas** ir šiame prašyme turi būti pateikiama informacija apie kreditorių ir skolininką, įskaitant atitinkamą juos identifikuojančią informaciją, vykdomąjį dokumentą ar autentišką dokumentą, skolininko pareigą, vykdymo būdą ir dalyką, taip pat kitą informaciją, kuri yra būtina vykdymui atlikti (vykdymo prašyme, grindžiamame autentišku dokumentu, turi būti pateikiamas prašymas teismui įpareigoti skolininką įvykdyti reikalavimą, taip pat įvertinamos išlaidos per 8 dienas arba bylose dėl vekselių ar čekių – per 3 dienas nuo sprendimo įteikimo dienos). Vykdymo prašyme kreditorius turi aiškiai apibrėžti vykdomąjį dokumentą, kuriuo remiantis prašoma vykdymo, ir nurodyti, kad yra pateiktas pareiškimas dėl vykdytinumo.

Reikalavimo įvykdymo terminas turi būti suėjęs, taip pat turi būti suėjęs savanoriško prievolės įvykdymo terminas (savanoriško įvykdymo terminas).

Skolininkas turi būti aiškiai nurodytas vykdomajame dokumente arba autentiškame dokumente. Vykdymo prašyme turi būti nurodytas skolininko vardas, pavardė (pavadinimas) ir adresas (arba įsteigta verslo vieta). Vykdymo prašyme būtina aiškiai nurodyti skolininką (ir kreditorių) identifikuojančią informaciją, kuri skiriasi, atsižvelgiant į tai, ar tai yra fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, verslininkai ar privatūs asmenys.

Skolininkas turi būti esamas subjektas (jis negali būti miręs ar išbrauktas iš teismo registro). Jei vykdymo prašymas pateikiamas dėl nesamo subjekto, jis turi būti atmetas, o jei subjektas nustoja egzistuoti nagrinėjant vykdymo bylą, tai suteikia pagrindą sustabdyti bylos nagrinėjimą (ir nebūtina priimti specialaus sprendimo).

Prezumpcijos (dėl teisinio subjektiškumo) vienodai taikomos ir vykdymo bylos skolininkui, ir kreditoriui, kaip nurodyta Civilinio proceso įstatyme (slovėn. *Zakon o pravdnem postopku*), nurodant ZIZ 15 straipsnį.

4 Vykdytojų priemonių paskirtis ir pobūdis

Vykdytojų priemonių tikslas – kad kreditoriaus reikalavimas būtų įvykdytas.

Vykdytojų priemonės, taikomos piniginiams reikalavimams patenkinti: skolininkui priklausančių kilnojamųjų daiktų pardavimas, skolininko piniginio reikalavimo perdavimas, kitų nuosavybės ar turtinių teisių ir nematerialių vertybinių popierių išpirkimas, bendrovės dalyvio dalies pardavimas ir mokėjimo įstaigoje (t. y. banke) laikomų pinigų sumų pervedimas.

Vykdytojų priemonės, taikomos nepiniginiam reikalavimams patenkinti: kilnojamųjų daiktų paėmimas ir pristatymas, nekilnojamųjų daiktų atlaisvinimas ir perėmimas, paslaugos pakeitimas skolininko lėšomis, skolininko privertimas veikti tam tikru būdu pasitelkus pinigines baudas, darbuotojo grąžinimas į darbą, kilnojamųjų daiktų paskirstymas, valios pareiškimas, vaiko paėmimas.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Pirmiau nurodytos vykdytojų priemonės suteikia galimybę nukreipti vykdymą į bet kurį objektą (bet kurį skolininko daiktą, turtinę arba materialią teisę), nebent vykdymas negali būti nukreipiamas į objektą pagal teisės aktus arba išieškojimas iš šio objekto yra ribojamas teisės aktais (ZIZ 32 straipsnis).

Vykdytojų dalyku negali būti:

- civilinėje apyvartoje nesantys daiktai;
- mineraliniai išteklių ir kiti gamtos išteklių;
- įrenginiai, prietaisai ir kiti daiktai, kurie yra būtini valstybei arba vietos savivaldos bendruomenei jų užduotims atlikti, taip pat krašto gynybai naudojami kilnojamieji ir nekilnojamieji daiktai;
- įrenginiai, prietaisai ir kiti daiktai, kurie yra būtini skolininko viešosioms paslaugoms teikti, ir
- kiti teisės aktuose nurodyti daiktai ir teisės (pavyzdžiui, pinigai, skirti vaikui išlaikyti, griežtai asmeniniai daiktai, socialinės paramos išmokos, tėvams skirtos išmokos, vaikų išmokos, neįgalumo išmokos, maistas, šildymo kuras, darbiniai ir veisliniai gyvūnai, ordinaai, medaliai, neįgaliajam skirtos priemonės, žemės ūkio technika ir ūkininkų įranga, jei jos reikia savęs išlaikymui ir kt.).

4.2 Koks yra vykdytojų priemonių poveikis?

Pagrindinis visų vykdytojų priemonių tikslas – patenkinti kreditoriaus reikalavimą. Vykdytojų priemonių padariniai priklauso nuo taikomos vykdytojų priemonės rūšies.

PINIGINIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

- **Iš nekilnojamojo turto išieškoma** areštuojant ir parduodant šį turtą. Areštuotas turtas suvaržomas kreditoriaus naudai.
- **Iš skolininko gautinų grynųjų pinigų išieškoma** areštuojant ir perduodant gautinas sumas. Sprendimu, kuriuo leidžiama areštuoti gautinas grynųjų pinigų sumas (sprendimas dėl arešto) teismas uždraudžia skolininko skolininkui grąžinti skolą skolininkui, o skolininkui uždraudžia reikalauti gautinų sumų, taip pat ir iš įkaito, pateikto kaip užtikrinimas, arba kaip nors kitaip disponuoti gautinomis sumomis. Areštas uždedamas tą dieną, kai sprendimas dėl arešto įteikiamas skolininko skolininkui. Areštavus skolininko gautinas sumas, jei teismas tai leidžia pagal kreditoriaus prašymą, areštuotos gautinos sumos suvaržomos kreditoriaus naudai.
- **Išieškojimas iš skolininko pinigų sumų, laikomų mokėjimo įstaigoje.** Sprendimu dėl vykdymo, nukreipto į pinigų sumas, kurias skolininkas laiko mokėjimo įstaigoje, teismas nurodo mokėjimo įstaigai įšaldyti visose sąskaitose esančias skolininko lėšas iki sumos, mokėtinos pagal sprendimą dėl vykdymo, o paskui, kai sprendimas tampa galutiniu, sumokėti šią sumą kreditoriui. Sprendimu turtas areštuojamas ir perduodamas išieškojimui. Jei sprendimas dėl vykdymo tampa galutinis, teismas praneša apie tai mokėjimo įstaigai. Mokėjimo įstaiga praneša teismui apie sumokėjimą kreditoriui.
- Siekiant išieškoti gautinas sumas, paimant arba pateikiant kilnojamuosius daiktus arba nekilnojamuosius daiktus, šios gautinos sumos areštuojamos ir perduodamos kreditoriui, o vėliau turtas parduodamas. Skolininko suvaržyto gautino turto perdavimas reiškia skolininko gautinų piniginių sumų perdavimą.

- **Iš kitų turtinių ar materialių teisių išieškoma** suvaržant šią teisę ir realizuojant kilnojamąjį daiktą. Areštas uždedamas tą dieną, kai sprendimas dėl arešto įteikiamas skolininkui. Sprendime dėl vykdymo, kuriuo yra leidžiamas areštas, teismas uždraudžia skolininkui disponuoti turima teise. Suvaržius teisę, ji suvaržoma kreditoriaus naudai.
- **Išieškojimas iš nematerialių vertybinių popierių.** Iš nematerialių biržinių vertybinių popierių išieškoma areštuojant ir parduodant šiuos vertybinius popierius ir sumokant kreditoriui iš pardavus šiuos vertybinius popierius gautos sumos. Vertybiniai popieriai areštuojami tą dieną, kai sprendimas dėl arešto įregistruojamas centriniame nematerialių vertybinių popierių registre.
- Iš bendrovės nario turimos dalies išieškoma įregistruojant sprendimą dėl vykdymo, parduodant šią dalį ir sumokant kreditoriui iš pardavus šią dalį gautos sumos. Sprendimu dėl vykdymo teismas uždraudžia nariui disponuoti savo dalimi. Teismas įteikia sprendimą dėl vykdymo bendrovei ir įregistruoja jį teismo registre. Įregistravus sprendimą dėl vykdymo teismo registre, nario dalis suvaržoma kreditoriaus naudai ir tai galioja visiems asmenims, vėliau įgijusiems šią dalį.
- **Iš nekilnojamojo turto išieškoma** įregistruojant sprendimą dėl vykdymo žemės registre, nustatant nekilnojamojo daikto vertę, parduodant jį ir sumokant kreditoriui iš sumos, gautos pardavus šį daiktą. Teismas įregistruoja sprendimą dėl vykdymo, nukreipto į nekilnojamąjį turtą, žemės registre. Įregistravus sprendimą dėl vykdymo, nukreipto į nekilnojamąjį turtą, nekilnojamas daiktas suvaržomas kreditoriaus naudai ir tai galioja visiems asmenims, vėliau įgyjantiems nuosavybės teisę į šį daiktą. Kreditorius, kuris prašo vykdymo, tačiau nekilnojamas daiktas dar nesuvaržytas jo naudai, įregistruodamas sprendimą dėl vykdymo, įgyja teisę reikalauti mokėjimo iš nekilnojamojo turto pirmiau nei asmuo, kurio naudai vėliau suvaržomas nekilnojamas turtas.

NEPINIGINIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

- **Kilnojamųjų daiktų pristatymo ir pateikimo procedūrą** atlieka vykdymo pareigūnas, kuris paima daiktą iš skolininko ir perduoda jį kreditoriui, o šis patvirtina jo gavimą.
- **Nekilnojamojo daikto atlaisvinimo ir perėmimo procedūrą** atlieka vykdymo pareigūnas, kuris perima nekilnojamąjį daiktą kreditoriaus naudai po to, kai iš patalpų iškeldinami žmonės ir išnešami daiktai. Nekilnojamąjį daiktą leidžiama atlaisvinti ir perimti per 8 dienas nuo sprendimo dėl vykdymo įteikimo skolininkui.
- **Įpareigojimo atlikti, leisti atlikti arba nutraukti tam tikrus veiksmus procedūra** vykdoma bendradarbiaujant su vykdymo pareigūnu teismo nustatytu būdu. Remiantis vykdomuoju dokumentu, pagal kurį skolininkas privalo padaryti tai, ką gali padaryti kas nors kitas, vykdymą atlieka teismas, kuris leidžia skolininkui patikėti šią užduoti kitam asmeniui skolininko lėšomis, arba atlikti tai pačiam (**pakaitinė paslauga, už kurią sumoka skolininkas**). Jei skolininkas privalo atlikti tam tikrus veiksmus pagal vykdomąjį dokumentą ir jų negali atlikti niekas kitas, teismas sprendime dėl vykdymo nustato tinkamą laikotarpį šiai prievolei įvykdyti ir skiria baudą, jei skolininkas per šį laikotarpį neįvykdo prievolės (**skolininko privertimas, paskiriant jam baudą**).
- **Teismas grąžina darbuotoją į darbą**, nurodydamas tinkamą laikotarpį sprendime dėl vykdymo nurodytiems įpareigojimams įvykdyti. Sprendime dėl vykdymo teismas taip pat skiria baudą, jei skolininkas per nustatytą laikotarpį neįvykdo įpareigojimo.
- **Daikto paskirstymo procesas** organizuojamas faktiškai paskirstant daiktą, jei šis paskirstymas nustatytas vykdomuoju dokumentu arba parduodant daiktą.
- **Valios pareiškimo procesas** – tai pareiga pareikšti valią žemės registre ar kitu būdu pareikšti valią, kaip nurodyta sprendime, kuris yra vykdomasis dokumentas, ir įpareigojimas laikomas įvykdytu, kai sprendimas tampa galutinis.
- **Vykdytas bylose dėl vaikų globos ar auklėjimo ir bendravimo su vaiku** atliekamas, kai teismas sprendime dėl vykdymo nurodo, kad asmuo privalo perduoti vaiką. Teismas nustato laikotarpį, per kurį vaikas turi būti perduotas, arba nusprendžia, kad vaikas turi būti perduotas nedelsiant. Sprendimu dėl vykdymo įpareigojimas perduoti vaiką nustatomas asmeniui, nurodytam vykdomajame dokumente, asmeniui, nuo kurio valios priklauso vaiko perdavimas, ir asmeniui, su kuriuo vaikas yra sprendimo priėmimo metu. Sprendime dėl vykdymo teismas nurodo, kad prievolė perduoti vaiką taikoma kiekvienam asmeniui, su kuriuo vaikas yra tuo metu, kai sprendimas vykdomas.

Vykdomo bylą nagrinėjantis teismas gali paskirti baudą skolininkui, jeigu skolininkas pažeidžia teismo sprendimą, pavyzdžiui, slapstosi, gadina arba naikina turtą, atlieka veiksmus, kurie gali sukelti nepataisomą arba sunkiai atitaisomą žalą kreditoriui, kliudo vykdymo pareigūnui atlikti vykdymą ar taikyti užtikrinimo priemones, veikia pažeisdamas sprendimą dėl užtikrinimo, kliudo ekspertui ar mokėjimo įstaigai atlikti savo darbą, kliudo darbdaviui ar kitam sprendimą dėl vykdymo vykdančiam asmeniui atlikti vykdymą arba kliudo ar draudžia patikrinti ir įvertinti nekilnojamąjį turtą.

Jei skolininkas nesilaiko sprendimo dėl vykdymo ir realizuoja turtą, toks sandoris galioja tik jei teisinis veiksmas atliktas už vertingą atlygį ir jei kita šalis elgėsi sąžiningai (t. y. nežinojo ar negalėjo žinoti, kad skolininkas neturi teisės disponuoti savo turtu) turto perdavimo ar suvaržymo metu.

Jei skolininkas sunaikina, sugadina, perduoda ar nuslepia savo turto dalį, siekdamas neleisti sumokėti kreditoriui, ir taip pakenkia kreditoriui, tai jam užtraukia baudžiamąją atsakomybę ir jam skiriama bauda arba laisvės atėmimo bausmė iki vienu metų.

Bankas teismo prašymu privalo pateikti paaiškinimą ir dokumentus, įrodančius, ar jis įvykdė teismo sprendimą dėl vykdymo, o jei taip, tai kaip jis įvykdė šį sprendimą ir kaip jis taikė įpareigojimą įvykdyti reikalavimus teisės aktuose nustatyta tvarka. Bankas taip pat privalo pateikti kreditoriams ir teismui informaciją apie skolininko banko sąskaitas. Remdamasis sprendimu dėl vykdymo, bankas privalo įšaldyti skolininko pinigus banke iki sprendime dėl vykdymo nurodytos sumos ir sumokėti šią sumą kreditoriui.

Kreditoriaus prašymu teismas gali įpareigoti banką, kuris, nevykdydamas teismo sprendimo, netaikė arešto, nepervedė ar nesumokėjo mokėtinos sumos, sumokėti šią sumą kreditoriui vietoj skolininko iš banko nuosavo turto. Tokiu atveju bankas atsako kreditoriui už padarytą žalą, atsiradusią dėl to, kad buvo nesilaikoma sprendimo dėl vykdymo arba buvo pažeistos teisės aktų nuostatos, susijusios su pareiga atskleisti informaciją, mokėjimų eilės paisymu, prievolės suma ir jos įvykdymo būdu pagal sprendimą dėl vykdymo.

Remdamasis sprendimu dėl vykdymo, skolininko darbdavys privalo sumokėti vienkartinę pinigų sumą kreditoriui arba reguliariai mokėti jam pinigų sumas, kurias skolininkas priešingu atveju turėtų teisę gauti kaip darbo užmokesť. Vis dėlto skolininkas privalo gauti ne mažiau kaip 70 proc. darbo užmokesčio per mėnesį. Kreditoriaus prašymu teismas gali įpareigoti darbdavį, kuris, nesilaikydamas teismo sprendimo, neišskaito ir nesumoka mokėtinų sumų, sumokėti šias sumas kreditoriui vietoj skolininko iš darbdavio nuosavo turto. Tokiu atveju darbdavys atsako kreditoriui už žalą, kurią jis sukėlė nesilaikydamas sprendimo dėl vykdymo.

Skolininko skolininkas privalo paskelbti, ar pripažįsta areštuotą gautiną sumą ir jos dydį ir ar jo pareiga sumokėti skolininko gautiną sumą priklauso nuo kurios nors kitos prievolės įvykdymo. Jei skolininko skolininkas nepadarо tokio pareiškimo arba nepasako tiesos, jis atsako kreditoriui už sukeltą žalą.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Konkrečios teismo nustatytos vykdymo priemonės galiojimo laikas priklauso nuo jos pobūdžio. Paprastai vykdymo byla užbaigiama (ir sprendimo, kuriuo leidžiamas vykdymas, padariniai išnyksta) patenkinus kreditoriaus reikalavimą. Jei dėl teisinių ar faktinių priežasčių vykdymas nėra tikslingas, jis turi būti sustabdytas ir dėl to panaikinamos visos vykdymo priemonės, išskyrus atvejus, kai dėl to būtų pažeidžiamos trečiųjų asmenų įgytos teisės (pavyzdžiui, areštuotų nekilnojamųjų daiktų pirkėjų teisės). Kreditorius gali prašyti atidėti vykdymą ne ilgiau kaip vieniems metams, o jei jis atidedamas, sprendimas dėl vykdymo lieka galioti, net jei jo priėmimo metu skolininkas neturi jokio turto (t. y. yra faktinių kliūčių, kurios neleidžia įvykdyti kreditoriaus reikalavimo).

Jei nėra pinigų, o išieškoti ketinama iš skolininko gautinų sumų jo banko sąskaitose, arba skolininkas negali gauti pinigų, bankas privalo saugoti sprendimą dėl vykdymo vienus metus ir sumokėti kreditoriui, kai skolininko sąskaitoje atsiranda pinigų arba kai skolininkas įgyja teisę disponuoti pinigais. Iki to laiko vykdymo neleidžiama sustabdyti.

Jeigu ketindamas areštuoti nekilnojamuosius daiktus vykdymo pareigūnas neranda turto, į kurį gali būti nukreiptas vykdymas, arba areštuoto turto nepakanka kreditoriaus reikalavimui įvykdyti, arba vykdymo pareigūnas negali areštuoti turto, nes skolininko nėra arba jis neleidžia patekti į patalpas, kreditorius per tris mėnesius nuo pirmo mėginimo areštuoti turtą dienos gali prašyti vykdymo pareigūno pamėginti areštuoti turtą dar kartą. Iki to laiko vykdymo neleidžiama sustabdyti.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Skolininkas, kreditorius, bet kuris trečiasis asmuo, turintis teisę į daiktą, į kurį nukreiptas vykdymas, užkertančią kelią vykdymui, ir bet kuris per procedūrą įsigyto daikto pirkėjas turi teisę imtis teisių gynimo priemonių dėl vykdymo bylą nagrinėjančio teismo sprendimų.

Įprasta teisių gynimo priemonė, taikoma pirmosios instancijos teismo sprendimui, yra apeliacinis skundas. Išimtiniais atvejais skolininkas arba trečiasis asmuo, turintis teisę į daiktą, į kurį nukreiptas vykdymas, užkertančią kelią vykdymui, gali pateikti prieštaravimą dėl sprendimo dėl vykdymo. Prieštaravimas turi būti pagrįstas. Pateikdamas prieštaravimą, skolininkas arba trečiasis asmuo privalo nurodyti visas faktines aplinkybes ir pateikti įrodymus, kuriais remiantis grindžiamas prieštaravimas (skolininko prieštaravimas). Kreditorius turi teisę atsakyti į prieštaravimą per 8 dienas. Sprendimą dėl prieštaravimo galima apskųsti.

Bet kuris asmuo, įrodęs, kad gali turėti teisę į daiktą, į kurį nukreiptas vykdymas, užkertančią kelią vykdymui, gali pateikti prieštaravimą dėl sprendimo dėl vykdymo ir prašyti teismo paskelbti, kad į šį daiktą negalima nukreipti vykdymo (trečiojo asmens prieštaravimas). Prieštaravimą galima pateikti iki vykdymo bylos pabaigos. Jei kreditorius per nustatytą terminą neatsako į prieštaravimą arba paskelbia, kad neprieštarauja prieštaravimui, teismas panaikina visą sprendimą dėl vykdymo ar jo dalį ir

sustabdo vykdymą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes. Jei kreditorius per nustatytą laikotarpį paskelbia, kad nesutinka su prieštaravimu, teismas atmeta prieštaravimą. Prieštaravimą pateikęs trečiasis asmuo gali pareikšti ieškinį per 30 dienų nuo tos dienos, kai sprendimas tampa galutinis, siekdamas nustatyti, ar į daiktą galima nukreipti vykdymą.

Apeliacinis skundas ir prieštaravimas gali būti pateiktas teismui, priėmusiam sprendimą, dėl kurio imamas teisių gynimo priemonės. Paprastai sprendimą dėl prieštaravimo priima tas pats teismas, kuris priėmė sprendimą dėl vykdymo, o antrosios instancijos teismas nagrinėja apeliacinį skundą. Sprendimas, priimtas išnagrinėjus apeliacinį skundą, yra galutinis.

Prieštaravimą ir apeliacinį skundą reikia pateikti per 8 dienas nuo pirmosios instancijos teismo sprendimo įteikimo dienos. Išimtiniais atvejais prieštaravimą galima pateikti ir vėliau, iki vykdymo bylos pabaigos, jei prieštaravimas grindžiamas faktine aplinkybe, susijusia su esamu reikalavimu, ir ši faktinė aplinkybė paaiškėjo po to, kai sprendimas tapo vykdytinas, ir ja nebuvo įmanoma remtis per pradinį laikotarpį.

Prieštaravimo ar apeliacinio skundo pateikimas nesustabdo vykdymo priemonių taikymo vykdymo byloje, išskyrus mokėjimo etapą. Paprastai kreditoriui sumokama tik tada, kai sprendimas dėl vykdymo tampa galutinis. Kreditoriui gali būti sumokama dar prieš sprendimui dėl vykdymo tampa galutiniam tik jeigu vykdymo byla grindžiama vykdomuoju dokumentu, kai siekiama išieškoti skolininko pinigus, laikomus mokėjimo įstaigoje (vykdomuoju dokumentu grindžiamas vykdymas), jei vykdomasis dokumentas yra pridėtas prie vykdymo prašymo, išskyrus komercines bylas, kai nereikalaujama pridėti vykdomojo dokumento.

Vykdymo byloje išimtinės teisių gynimo priemonės taikomos ribotai.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Jeigu prašoma įvykdyti ar užtikrinti piniginį reikalavimą, vykdymo neleidžiama nukreipti į daiktus ir teises, kurios yra būtinos svarbiausiems skolininko ir asmenų, kuriuos skolininkas privalo išlaikyti pagal teisės aktus, pragyvenimo poreikiams patenkinti arba kurios yra būtinos skolininko profesinei veiklai vykdyti. Vykdymą į kai kuriuos iš šių daiktų ar teisių leidžiama nukreipti tik ribotai.

Susijusios nuorodos

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

http://www.mp.gov.si/si/obrazci_evidence_mnenja_storitve/uporabni_seznami_imeniki_in_evidence/

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://pisrs.si/>

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismo tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.

Paskutinis naujinimas: 24/08/2017